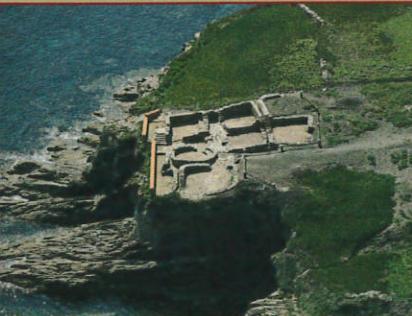

ACTUACIÓN ARQUEOLÓXICAS

Ano 2006

Limpeza vexetal e restauración no castro de Viladonga, Castro de Rei (Lugo)

VÍCTOR TOMÁS BOTELLA¹

O obxectivo desta intervención, que se pode encadrar no grupo das periódicas no xacemento, foi manter a súa boa conservación e interromper os danos ocasionados ata o momento polos axentes de alteración, ademais de previr futuros danos. O mantemento continuado e as actuacións periódicas son necesarias para acadar o obxectivo da súa boa conservación, que é imprescindible cara á súa presentación pública. Por esta razón, os obxectivos de intervención, metodoloxías e criterios foron elaborados polo equipo técnico do Museo Arqueolóxico do castro de Viladonga, en concreto pola súa restauradora, Catalina Pérez Pérez.

As actuacións previstas para o ano 2006 consistiron en incidir nos aspectos que a seguir se sinalan, guiándose por un criterio de actuación de mínima intervención e máximo respecto ao orixinal. En cada unha das actuacións traballouse tendo en conta os seguintes métodos:

RESTITUCIÓN-CONSOLIDACIÓN. Consistiu na restitución dos muros derrubados no caso de perda total do paramento e na súa consolidación cando se puido recuperar parte do orixinal e únicamente foi necesario reponer perdidas parciais. Foi utilizada lousa semellante á orixinal tomada con cal hidráulica, sendo elixido este morteiro pola súa flexibilidade, reversibilidade e economía, utilizándose como separador de fragmentos de seixo branco.

RECHEO INTERIOR DAS ESTRUTURAS. Foi utilizada como préstamo para este recheo a terra extraída das áreas de escavación, que foi vertida no interior das vivendas escavadas por baixo

da súa cimentación, rasándose e pegándose esta achega na cota visible do seu comezo (afloramento rochoso, banquetas...).

LIMPEZA VEXETAL. Actuouse con dous métodos: rozado mecánico nas áreas que o permiten e limpeza manual nas zonas da muralla principal e nas estruturas arquitectónicas existentes nas áreas escavadas. Grazas aos labores de mantemento realizados habitualmente por persoal técnico e auxiliar do centro museístico, o castro non precisou un rozado masivo, agás en áreas ou zonas puntuais.

LIMPEZA E ACONDICIONAMIENTO DE CAMIÑOS. Foi acondicionado o camiño ou corredor de entrada exhumado na campaña de escavación deste ano, coa achega dunha capa de area grossa, de cor amarelenta, semellante ao substrato do terreo, que foi posteriormente pegada. Ten como finalidade formar unha capa drenante que permita o tránsito dos visitantes ao interior en boas condicións, evitando a formación de lameiras e o desprendemento das lousas exhumadas do empedrado orixinal, en mal estado de conservación.

En concreto, os puntos do xacemento onde se actuou foron os seguintes:

ESTRUCTURAS 10-L / 10-LL

Estas estruturas, con forma cadrada de esquinas redondeadas, achegadas con muro medianeiro, sitas no sector 3 da croa do castro no chamado «barrio central», foron seleccionadas para a súa restauración por sufrir unha deterioración que pode cualificarse como grave, con risco de perda da súa pedra compoñente. Limitámonos a actuar nesta zona para conseguir unha consolidación integral con garantía de conservación.

Como remate da intervención, foron colocadas lousas para a protección das cabeceiras dos muros, co obxectivo de illalos da auga e dos efectos negativos que provoca no seu interior, como o das xeadas, o enraizamento de plantas superiores, animais, etc., os cales provocan os non desexados derrubamentos. Os bos resultados acadados en intervencións anteriores provocará a súa progresiva colocación en todas as estruturas do xacemento.

MURALLA

A campaña de escavación realizada no mes agosto 2006 tivo como resultado a exhumación, no sector inmediato de acceso ao castro, da continuación da muralla

Estruturas 10-L e 10-LL restauradas

detectada no ano 2003, realizada con pedras de grandes dimensións. Ante o mal estado dos muros, decidiuse unha actuación urgente de consolidación das estruturas para lles facilitar o uso deste acceso aos visitantes. Para iso, procedeuse a:

- Recuamento do perfil ata liberar o ancho da fábrica do muro, fixando a parte superior do recheo interior da muralla, moi solto. Foi desmontada a parte vencida do muro ata as fiadas que conservaban estabilidade, procedéndose á súa reposición, tras a documentación visual e gráfica do estado de conservación.

- Restitución de ata 0,95 -1,10 m no batente esquerdo e de 0,90 a 1,30 m no dereito, con uso da pedra retirada na derruba desta mesma estrutura e doutras zonas do xacemento. A altura acadada tivo en conta prioritariamente a seguridade do paso, elevándose no sector central, no cume da muralla e descendendo cara ás súas abas.

- Recheo interior da muralla, entre o paramento e o perfil traseiro escavado, con pedra e cemento, achegándose entullo para crear o noíro superior, que se cubriu con terra para propiciar o crecemento de vexetación rastreira que contribúa á súa consolidación.

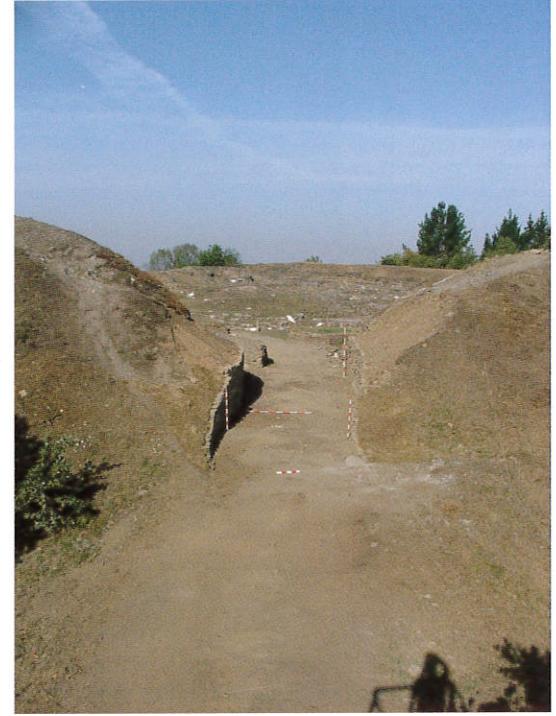
RECHEO DOS CEMENTOS

Esta intervención centrouse en puntos concretos da croa, co fin de protexer os alicerces dos muros das estruturas que presentan unha sobrescavación, así como, igualmente, preservar o substrato deixado á vista, de estrutura feble, e cuxa descomposición pode provocar a inestabilidade das fábricas que nel apoian.

Concretamente, foron achegadas terras procedentes da escavación realizada este ano no sector da entrada da croa (cadros 13-N/1 e 13-O/4) nas estruturas sitas nas cuadrículas 10-I/1-4, 11-LL/2 e 14-I/2, conforme plano de proxecto.

LIMPEZA VEXETAL

Procedeuse novamente este ano a unha roza con máquinas específicas, de toda a croa, os antecastros e os accesos. Ademais, realizouse a limpeza manual de plantas enraizadas entre as laxes dos muros e as lousas dos solos.

Vista final do corredor de entrada

ACONDICIONAMENTO DO CAMIÑO DE ACCESO

Na área de entrada aberta na campaña de escavación desaño 2006, foi coidado necesario o acondicionamento do firme do camiño empedrado exhumado co vertido dunha capa de area grosa, co fin de lles posibilitar o paso aos visitantes e evitar a súa rápida deterioración. Este acondicionamento ampliouse á área de entrada interior da croa, estendéndose por toda a zona agora escavada. Foron utilizados aproximadamente 6 m³ de area de cor tendente a amarela, semellante ao substrato do xacemento.

NOTAS

¹ AXA Arqueoloxía, S.C.